

Avaleht>Teie õigused>Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

inglise keel

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Iirimaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. Teabeleht nr 5 sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi. Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta siit.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Iirimaa politseiteenistusel (*An Garda Síochána*) on hulk volitusi isiku kinnipidamiseks ja läbiotsimiseks ning samuti volitused sellise isiku vahistamiseks, keda kahtlustatakse õigusrikkumise toimepanemises või kelle puhul on alust kahtlustada, et see isik on panemas toime õigusrikkumist, mille eest võib ta vahistada. Kui politsei on teid vahi alla võtnud, selgitab politseinik teile teie õigusi, mille hulka kuulub õigus rääkida õigusnõustajaga ja arstiga ning õigus nõuda vajaduse korral tõlgi kohalolekut. Laste vahi all hoidmist reguleerivad erisätted, milles nähakse ette, et ülekuulamiste juures peab viibima nõuetekohane täiskasvanu.

Selles etapis võidakse teilt paluda nõusolekut DNA-proovide ja sõrmejälgede võtmiseks, teie pildistamiseks ja/või äratundmiseks esitamise toimingus osalemiseks.

Uurimise käigus võib politseiametnik esitada teile süüdistuse õigusrikkumises. Seda võib teha süüdistusakti kujul või siis esitatakse teile kohtukutse, et te ilmuksite konkreetsel kuupäeval kohtusse. Politsei saadab uurimise üksikasju sisaldava toimiku [riigiprokuratuuri direktorile](#), kes otsustab riigi nimel asja menetlemise üle.

Teid võidakse vabastada viivitamata politseijaoskonnas määratud kaitsjoni vastu, kusjuures te olete kohustatud ilmuma kohtusse, või siis peate taotlema [piirkonna kohtult](#) kaitsjoni määramist hilisemas etapis.

Väiksemaid õigusrikkumisi, mida tuntakse väärtegudena, menetleb piirkonnakohtus. Raskemaid õigusrikkumisi ehk siis nõ kuritegusid arutavad kohtunik ja vandemehed.

Kogu kriminaalmenetluse jooksul eeldatakse alati, et te olete süütu seni, kuni on tõestatud vastupidine.

Teil on õigus saada õigusalast nõu. Kui te ei suuda enda esindamise eest maksta, võite taotleda [õigusabi](#).

Teid mõistetakse süüdi siis, kui on väljaspool põhjendatud kahtlust leitud, et te olete süüdi õigusrikkumises. Kui teid mõistetakse süüdi piirkonnakohtus, on teil õigus esitada apellatsioon süüdimõistva otsuse või määratud karistuse peale. Kui teid mõistetakse õigeks, on juhtum sellega lõpetatud ning edasisi meetmeid teie vastu võtta ei saa.

Kui vandemehed mõistavad teid süüdi kuriteos, siis puudub automaatne õigus apellatsiooni esitamiseks ning te peaksite edasise suhtes konsulteerima oma õigusnõustajaga.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõppige alltoodud linkidel**1. Õiguslase nõu saamine****2. Minu õigused eeluurimise ajal**

Vahistamine

Ülekuulamine ja politseiuurimine

Läbiotsimised

Esimene kohtuistung

Ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal**4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse****5. Liiklusnõuete rikkumised**

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teid hoitakse vahi all ja te vajate advokaati, on politseil õigusnõustajate nimekiri, kes on valmis kiiresti tulema ja teiega kohtuma, et anda teile nõu. Sellesse nimekirja kuuluvad isikud, kes teadaolevalt saavad politseijaoskonda tulla ööpäevaringselt.

Kui teid ei hoita vahi all, kuid vajate siiski kriminaalvaldkonna advokaadi nõuannet, võite ühendust võtta [lirimaa õigusliiduga](#), kes annab teile kriminaalkaitse pakkumisega tegelevate õigusnõustajate nimed. Nad ei tohi ühtegi õigusbürood soovitada.

Parem võimalus sellele valdkonnale spetsialiseerunud advokaadi leidmiseks on lähtuda soovituselt, kui te teate inimesi, kes on varem samases olukorras olnud. Ühe võimalusena võite otsida ka internetist, sest paljudel õigusbüroodel on tänapäeval veebisaidid, millelt saab teavet selle kohta, millises valdkonnas nad kõige tugevamad on.

Advokaadile tasumine

lirimaa on kehtestatud õigusabisüsteem, mille raames saab pakkuda advokaadi teenuseid isikule, keda kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, ning see teenus on isikule teatavatel tingimustel tasuta.

Kui teid peetakse politseijaoskonnas kinni eesmärgiga kuulata teid üle seoses õigusrikkumisega ning te ei tööta või on teie sissetulek väike, on teil tõenäoliselt õigus kasutada advokaadi teenuseid tasuta, täites selleks [politseijaoskonnas õigusabi saamise taotluse](#). Oma advokaadi saamiseks peate te allkirjastama taotluse, mis sisaldab kinnitust, et te teenite alla lubatud piiri, st vähem kui 20 316 eurot, või saate sotsiaaltoetusi. Muid pabereid ei ole vaja täita. Kui teid süüdistatakse õigusrikkumises, on teil õigus esitada selles kohtus, milles teie asja menetletakse, kohtunikule taotlus õigusabi saamiseks. Seda nimetatakse [tasuta õigusabi saamise sertifikaadiks](#). Teie õigusnõustaja aitab teil kohtule taotlust esitada. Kui teil ei ole õigusnõustajat, pakub kohtunik teile sageli ise õigusabi kasutamise võimalust ja valib teile õigusnõustaja. Kui teid süüdistatakse raskes õigusrikkumises ja teil puudub töökoht, antakse teile tõenäoliselt õigusabi. Kui teil on töökoht, võite te täita vormi, esitades selles oma sissetuleku ja väljaminekud.

Seonduvad lingid

[Õigusabi kriminaalasjades](#) <http://www.legalaid.ie/>

[lirimaa õigusliit](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused eeluurimise ajal

Mis on eeluurimise eesmärk?

Eeluurimise eesmärk on reageerida, kui isik on esitanud kaebuse kuriteo kohta või kui politsei kahtlustab kriminaalõiguse rikkumist, ning teha kindlaks õigusrikkujat või -rikkujad. Tavaliselt on nii, et isik annab juhtumist teada ning politsei reageerib, algatades eeluurimise eesmärgiga teha kindlaks, kas kriminaalõigust on tegelikult rikutud ning kui see on nii, siis uurib politsei asja edasi.

Kes toimetab eeluurimist?

Peaaegu alati kuulub kuriteo uurimise läbiviimise õigus [lirimaa politseiteenistusele](#) (*An Garda Síochána*). Riigiprokuratuuri õigusnõustajad (riigiprokuratuuri direktori alluvuses) – isikud, kes esitavad lirimaa riigi nimel enamiku süüdistustest – võivad anda politseile õigusalasid suuniseid, kuidas eeluurimist kõige paremini läbi viia.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimise esimeses etapis esitab isik kaebuse või avastab politseinik (*garda*) oletatava kuriteo toimepanemise. Politsei (*Garda*) teeb kindlaks, kas teavitatud juhtumi näol on tegemist kuriteoga ning kui see on nii, asub politsei õigusrikkumist uurima.

Selles etapis otsustab politsei, kas oletatav õigusrikkumine on raske või mitte. Raske õigusrikkumine tähendab mis tahes õigusrikkumist, mille eest on teoreetiliselt võimalik määrata vähemalt viieaastane vangistus. Kui õigusrikkumine kuulub sellesse kategooriasse, võib politsei selle uurimisel kasutada oma õigust teid vahistada ja politseijaoskonnas kinni pidada ning selle kinnipidamise jooksul teid üle kuulata. Õigust vahistada, kinni pidada ja üle kuulata käsitletakse sellel teabelehel edaspidi.

Kui õigusrikkumine ei ole raske, on politsei õigused piiratumad. Tavaliselt on politseil õigus uurida oletatavat kuritegu, kuid tal puudub õigus teid vahistada ja ülekuulamiseks kinni pidada. Politsei tohib teid vahistada ainult süüdistuse esitamiseks seoses oletatava õigusrikkumisega. Kui teid ei vahistata kergema õigusrikkumise eest, siis tavaliselt palutakse teil ilmuda kohtusse kohtumenetluse alustamiseks.

Eeluurimise kolmandas etapis kogutakse teavet, mida võidakse hiljem kohtumenetluse käigus kasutada tõenditena. Teavet võib koguda väga erineval viisil ning politsei õigused sellise teabe kogumisel sõltuvad oletatava kuriteo laadist. Õigus teid vahistada ja üle kuulata annab politseile ka piiratud õiguse koguda teilt kohtumeditiinilisi tõendeid ja muul kujul esinevaid võimalikke tõendeid, mida sellel teabelehel ka käsitletakse.

Selle üle, kas esitada teile süüdistus ja milles teid süüdistada, otsustab politsei ise või teeb politsei seda [riigiprokuratuuri](#) suuniste alusel. Otsuse menetleda raskeid või kergemat laadi õigusrikkumisi langetab sageli politsei. Kui kuritegu on ebatavaline või ilmselgelt rasket laadi või selline, mille puhul on menetlemisel vaja riigiprokuratuuri abi, siis palub politsei tavaliselt riigiprokuratuurilt suuniseid.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise erinevate etappide ajal klõppige allolevatel linkidel.

[Minu õigused vahistamise korral \(1\)](#)

[Ülekuulamine ja politseiuurimine \(2\)](#)

[Läbiotsimised \(3\)](#)

[Esimene kohtuistung \(4\)](#)

[Ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks kohtus \(5\)](#)

Minu õigused vahistamise korral? (1)

Kui õigusrikkumine on raske, on politseil õigus [teid vahistada ja ülekuulamise eesmärgil kinni pidada](#). See tähendab, et politsei võtab teid vahi alla ning teil ei ole seadusliku vahi all viibimise aja jooksul õigust lahkuda.

Kas politseil peab olema kohtumäärus minu vahistamiseks?

Ei. Politseil ei pea tingimata olema kohtumäärust teie vahistamiseks, kui teid kahtlustatakse uuritava õigusrikkumise toimepanemises.

Kus võib politsei mind vahistada?

Politsei võib teid vahistada teie kodus või avalikus kohas. Teie vahistamiseks peab politseil olema vaid põhjendatud kahtlus, et te olete õigusrikkumise toime pannud.

Kas mulle tuleb öelda minu vahistamise põhjus?

Jah. Politsei peab teile ütleva teie vahistamise põhjuse.

Kas politsei võib minu vahistamisel kasutada jõudu?

Jah. Politsei võib kasutada teie vahistamiseks mõistlikku jõudu.

Kui teid on vahistatud...

Teid viiakse politseijaoskonda ülekuulamiseks või süüdistuse esitamiseks. Politseijaoskonnas viibides on teie õigused seadusega kaitstud ning teie õiguste tagamise eest vastutab politseijaoskonnas vastutav ametnik. See, kui kaua võib teid politseijaoskonnas hoida, sõltub õigusnormidest, mille alusel politsei teid kinni pidas. Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta pöörduge [Lirimaa kodanikuõiguste nõukogu poole](#).

Ülekuulamine ja politseiuurimine (2)

Kas mind teavitatakse minu õigustest?

Jah. Kui teid peetakse kinni nende õigusnormide alusel, teavitatakse teid õigustest, mis teil on vahi all hoidmise ajal. Seda tehakse kirjalikult ning kui te ei mõista inglise keelt, tuleb see teatis tõlkida teile arusaadavasse keelde.

Kas ma võin teavitada oma riigi saatkonda?

Jah. Kui te ei ole Lirimaa kodanik, on teil õigus nõuda, et teie saatkonda või konsulaati teavitataks teie vahistamisest.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean olema eeluurimise ajal Lirimaa?

Mitte tingimata. Kui teile ei esitata pärast vahi all hoidmise lõppu süüdistust, võite vabalt lahkuda ja reisisida. Kui liri riik soovib esitada teile süüdistuse hiljem, siis te võite selleks vabatahtlikult naasta või vaidlustada väljaandmise oma koduriigis. Kui teile esitatakse kinnipidamise lõpus süüdistus, tuleb teid viia pädeva kohtu ette. Seejärel otsustab kohtunik teile kautsjoni määramise üle.

Kas mul võimaldatakse rääkida õigusnõustajaga?

Jah. Teil on õigus rääkida advokaadiga teiste isikute juuresolekuta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, siis aitab vastutav ametnik teil leida advokaadi politseijaoskonnas olevast nimekirjast. (Vt ka [teabelehte nr 2](#)).

Millal ma saan rääkida advokaadiga?

Kui te soovite rääkida advokaadiga, ei tohiks teid üle kuulata enne teie advokaadi saabumist ning tema saabumisel tuleks teil viivitamata lubada temaga kohtuda.

Kas minu advokaat võib viibida minu ülekuulamisel?

Ei. Kuid teil on õigus paluda ülekuulamise ajal täiendavat õigusalast nõu, kui teil tekivad küsimused, milles te nõu vajate.

Mis saab siis, kui ma ei saa endale advokaati lubada?

Kui teie rahalised vahendid on piiratud, võib teil olla õigus kasutada advokaadi teenuseid nii, et selle eest tasutakse Lirimaa tasuta õigusabi süsteemi kaudu (vt [teabelehte nr 1](#)). Alati on siiski soovitatav küsida õigusalast nõu ning teie rahaliste vahendite küsimust võite oma advokaadiga arutada protsessi hilisemas etapis.

Kui kaua võib mind kinnipidamise ajal üle kuulata ja kuidas seda tehakse?

Korraga võib teid üle kuulata kuni 4 tundi. See peab toimuma õiglasel viisil. Ülekuulamine tuleb videosalvestada, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik. Teil on õigus saada selle videosalvestise koopia üksnes juhul, kui teile esitatakse süüdistus ja kohus teeb määruse selle andmiseks teie õigusnõustajale. Ülekuulamise juures peab alati olema kaks politseinikku.

Kas ma pean küsimustele vastama?

Ei. Te võite [vaikida](#) kogu ülekuulamise jooksul, kuid te peaksite teadma, et kui te seda teete, võidakse seda teatavatel tingimustel kasutada tõendina teie vastu hilisema kohtumenetluse käigus. Kui te keeldute vastamast teatavatele küsimustele, võidakse seda keeldumist kasutada koos muude tõenditega teie vastu teie süü tõestamiseks.

Kui minult küsitakse teavet, siis kas ma peaksin seda andma?

Teil on kohustus esitada oma isikuandmed, et politsei saaks tuvastada teie isiku. Enne mis tahes täiendava teabe andmist peaksite konsulteerima õigusnõustajaga. Kui teid on vahistatud ülekuulamise eesmärgil, siis kahtlustatakse teid raskes kuriteos ning mis tahes teie poolt antavat teavet võib hilisema kohtumenetluse käigus kasutada tõendina teie vastu.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teil on õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi. Kui teie vastused kahjustavad teie kriminaalasja, teavitab õigusnõustaja teid selle tagajärgedest. Tavaliselt on tagajärjeks see, et teie poolt öeldu muutub tõendiks teie vastu.

Kas ma pean andma sõrmejälgi ja lubama end pildistada?

Jah. Kui teid on seadusest tulenevate volituste alusel kinni peetud, võidakse teilt sunniviisiliselt võtta teie sõrmejäljed ja nõuda, et laseksite ennast pildistada. Nii sõrmejälgede võtmise kui ka pildistamise takistamine on kuritegu.

Kas politsei võib minu sõrmejälgi igavesti alles hoida?

Jah. Kuid te võite või teie õigusnõustaja võib saata politseile kirja ning paluda, et kogutud materjalid hävitataks, kui teile ei esitata süüdistust või kui teid mõisteti kohtus õigeks.

Kas ma pean andma DNA-proovi või muid kehaveelike proove?

Kui teid peetakse kinni seadusest tulenevate volituste alusel, peab politseil olema vanemametniku luba, et võtta teilt selliseid isiklikke proove, nagu DNA-proov, sõlje- ja küünteproov, teie küünthe all oleva materjali proov või suu limaskestast proov. Politseil ei ole õigust võtta teilt jalajälgi, proove suguorganite piirkonnast või kehaõõnsustest ilma loata, välja arvatud teie nõusolekul.

Kas minu kodu, äriruumid, auto või muu vara võidakse läbi otsida?

Jah. [Lirimaa põhiseaduses](#) ning [Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis](#) on sätestatud, et austada tuleb teie füüsilist puutumatust ja privaatsust, kuid need õigused on piiratud. Politsei võib läbi otsida teie kodu teie nõusolekul või ka teie nõusolekuta, kui on olemas läbiotsimismäärus või kui teie valdustesse sisenetakse teie otsimiseks vahistamise eesmärgil. Täiendava teabe saamiseks läbiotsimiste kohta vt osa [Läbiotsimised \(3\)](#).

Kas ma võin esitada kaebuse minu õiguste rikkumise kohta?

Kui teie õigusi on rikutud, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajaid ning nad annavad teile nõu, kuidas ja millal selliseid rikkumisi vaidlustada.

Kes on vastutav ametnik?

Vastutav ametnik on politseinik, kes vastutab teie heaolu ja õiguste kaitsmise eest. Igas politseijaoskonnas peab kohal olema üks selline isik. Kui teil tekib mis tahes probleeme vahi all hoidmise ajal, peaksite paluma võimalust rääkida vastutava ametnikuga.

Kas ma võin rääkida oma perekonnaga?

Teil on õigus paluda oma sugulase teavitamist sellest, et teid peetakse kinni, kuid teile ei pea andma võimalust sugulastega rääkida.

Mis juhtub siis, kui ma ei tunne end hästi, ning millised on minu õigused seoses puhkuse ja toitlustamisega?

Teil on õigus saada arstiabi, kui te seda vajate, ning teil on õigus nõuetekohastele puhkeperioodidele ja toitlustamisele kinnipidamise jooksul.

Kas minu vahi all hoidmise aja üle peetakse arvestust?

Andmed teie politseis vahi all hoidmise aja kohta salvestatakse ning teil või teie advokaadil on õigus saada sellest dokumendist koopia.

Mis juhtub siis, kui ma ei räägi või ei mõista inglise keelt?

Teil on õigus tõlgile, kes osutab teile tõlketeenust. Teie peaksite või teie õigusnõustaja peaks nõudma, et teie vahelisi erakonsultatsioone tõlkiv tõlk ei oleks see sama isik, kes tõlgib teile küsimusi ja vastuseid politseis ülekuulamiseel. Tõlk peaks olema kättesaadav, kui teie õigusnõustaja või politsei soovivad teiega suhelda.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Teie kinnipidamise kestus sõltub teie kinnipidamise aluseks olevatest õigusnormidest. Iirimaa õigusnormide kohaselt võib teid kinni pidada kuni 7 päeva.

Läbiotsimised (3)

Kas mulle peab ütleva, miks minu vara läbi otsitakse?

Te võite küsida ja teile tuleks öelda, miks ja milliste õigusnormide alusel läbiotsimine toimub. Kui teie vara otsitakse läbi, on teil õigus saada hiljem mis tahes läbiotsimismääruse koopia.

Kuidas võib politsei läbiotsimise teostada?

Politsei ei tohi läbiotsimisel teid alandada.

Kas politsei võib midagi endaga kaasa viia?

Jah. Politsei võib konfiskeerida mis tahes eseme, mille puhul on alust arvata, et seda saab kasutada tõendina. Samuti on politseil õigus viia kaasa mis tahes esemeid, mida ei ole küll läbiotsimismääruses nimetatud, kuid mis võivad olla tõendiks mõne muu kuriteo toimepanemise kohta.

Kas ma võin jääda oma valdustesse, kui politsei teostab läbiotsimist?

Jah. Teil ei ole lubatud mingil viisil takistada seaduslikku läbiotsimist, kuid te võite seda jälgida.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Jah. Kui politseil on alust arvata, et te olete toime pannud kuriteo, võidakse teid läbi otsida teie loata.

Kas politsei peab mind kõigepealt vahistama?

Ei. Teid võidakse läbi otsida enne vahistamist.

Kas mind tuleb teavitada läbiotsimise põhjustest?

Jah. Politsei peab ütleva teile läbiotsimise põhjustest ja volitused, millele teie läbiotsimisel tuginetakse.

Kas minu keha võidakse läbi otsida?

Jah. Teie keha tohib läbi otsida ainult siis, kui see on vajalik. See peaks aset leidma politseijaoskonna eraldatud alal ja teid mitteahistaval viisil. Võimaluse korral peaks sellise läbiotsimise teostama arst.

Kas mind otsib läbi samast soost isik?

Kui läbiotsimise käigus ei piirdata vaid rõivaste läbiotsimisega, peaks teid läbi otsima samast soost isik.

Esimene kohtuistung (4)

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Teid võidakse hoida vahi all, kui teid viiakse politseijaoskonnast kohtusse ja kohus keeldub teile kautsjoni määramast.

Kas ma võin esitada taotluse kautsjoni määramiseks?

Enamikul juhtudel on teil õigus [taotleda kautsjoni määramist](#) esimesel kohtuistungil [piirkonnakohtus](#) (madalama astme kohus). Teatavatel tingimustel (näiteks mõrvasüüdistuse korral) peate te esitama taotluse kõrgemale kohtule ning peate seetõttu enne selle taotluse esitamist mõnda aega vahi all olema. Teil on õigus kasutada õigusnõustaja abi ning sõltuvalt teie sissetulekust tasutakse selle esindamise eest tasuta õigusabi korras.

Kas mulle võib öelda, miks politsei on kautsjoni määramise vastu?

Jah. Teid tuleb eelnevalt teavitada põhjustest, miks politsei on teile kautsjoni määramise vastu. Teil on õigus kautsjonile, kuid tegemist ei ole vääramatu õigusega. Kautsjoni määramisest võib keelduda, kui kohtunik arvab, et kautsjoni määramisel ei pruugi te kohtuistungile ilmuda või te võite kautsjoni vastu vabastamise ajal suhelda tunnistajatega või panna toime täiendavaid raskeid õigusrikkumisi.

Kas mulle võidakse määrata tingimuslik kautsjon?

Jah. Teile võidakse kautsjon määrata teatavatel tingimustel. Näiteks võidakse nõuda, et te loovutaksite oma passi, jääksite Iirimaa territooriumile kohtuistungit oodates ning ilmutsite korrapäraselt politseijaoskonda, et kinnitada nende tingimuste järgimist. Samuti võib kohus nõuda raha deposiiti kandmist või näha ette pereliikme või sõbra Iirimaa asuva pangakonto külmutamise eesmärgiga tagada, et te järgite kautsjoni tingimusi.

Ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral (5)

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Jah. Teie asi edastatakse kohtusse ainult siis, kui te ei tunnista end süüdi. Kui te tunnistate end süüdi, siis kohtumenetlust ei toimu, kuid korraldatakse arutelu karistuse määramiseks.

Mis seal juhtub?

Kui te ei soovi kohtumenetlust, nõustute teile esitatud süüdistustega ühes või mitmes õigusrikkumises. Irimaal ei ole seaduses ette nähtud süü omaksvõtmisega seotud kokkulepete sõlmimist, kuid praktikas võib riigiprokuratuur nõustuda, et kui te võtate omaks mõningad süüdistused, siis ta loobub ülejäänutest. Kui te tunnistate end süüdi, määratakse teile karistus hiljem ning teid võidakse enne karistuse määramise arutelu hoida vahi all, kuid seda ei pea tegema.

Mis juhtub karistuse määramise arutelul?

Kui õigusrikkumise eest ei ole ette nähtud kohustuslikku vangistust (näiteks mõrva korral on ette nähtud eluaegne vangistus), on teil õigus karistuse määramise arutelule ning teie õigusesindajal on õigus pöörduda kohtu poole seoses teie osalusega kuriteos ja teie isikliku olukorraga.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Jah. Riigiprokuratuur võib lisada süüdistusele täiendavaid punkte kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval. Samuti on riigiprokuratuuril õigus selle kuupäevani süüdistusest loobuda. Neil on õigus kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval esitada täiendavaid tõendeid. Riigiprokuratuur peab järgima õiglaseid menetlusi ega tohi varjata tema valduses olevaid tõendeid või avaldada materjale, mis on olulised teie ja teie õigusnõustajate jaoks.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teile on esitatud süüdistus ja teie üle on mõistetud kohut ühes liikmesriigis, ei saa teid samas õigusrikkumises süüdistada teises liikmesriigis. Kuid kui teile on ühes liikmesriigis esitatud süüdistus, kuid see on tagasi võetud, võib teile esitada Iirimaa süüdistuse selles õigusrikkumises.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Jah. Teile peab andma dokumendid (nn tõendite kogu), mis sisaldab teie vastu kogutud tõendeid. Lisaks tuleb teile avaldada materjalid, mis on kogutud eeluurimise käigus teie poolt väidetavalt toime pandud kuriteo kohta, kuid mida prokurör ei kavatse kasutada.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Jah. Teil on õigus saada teatavat piiratud teavet nende tunnistajate kohta, kes teie vastu tunnistavad. Teil on õigus teada, kas karistusregistris sisalduv nende kohta mingeid andmeid. Teil on õigus küsida neilt kohtumenetluse jooksul teavet. Seda võib teha teie advokaat neid risküsitledes või võivad seda teha teie õigusnõustajad eraviisilise uurimise kaudu.

Teil ei ole õigus saada kõiki tunnistaja isikuandmeid. Te ei tohi suhelda tunnistajaga viisil, mida võib käsitada katsena teda hirmutada, ega takistada õigusemõistmist. Sellise käitumise tulemusel võidakse teie kaitsjon tühistada või esitada teile täiendavad ja eraldiseisvad süüdistused.

Millal mulle antakse minu nn [tõendite kogu](#)?

Kui teie üle mõistetakse kohut raske kuriteos süüdistatuna, tuleks tõendite kogu anda teile 42 päeva jooksul alates süüdistuse esitamise kuupäevast. Kohtul on õigus pikendada seda ajavahemikku, mille jooksul peab riik teile need dokumendid andma.

Mis mulle antakse?

Teile antakse selline tõendite kogu, milles sisalduvatele dokumentidele süüdistaja teie vastu esitatud süüdistustes tugineb. Tõendite kogu ei sisalda kõiki süüdistaja poolt kasutatavaid materjale ning tal on õigus kuni kohtumenetluse ja selle jooksul esitada täiendavaid tõendeid. Tõendid, millele süüdistaja saab teie süüdimõistmiseks tugineda, peavad enamasti olema esitatud kohtus vande all olevate tunnistajate poolt suuliselt.

Kuidas ma saan oma tõendite kogu?

Te saate oma tõendite kogu kohtus, kus selle annab teile üle politseinik. Täiendavad tõendid esitab teile tavaliselt teie õigusnõustaja oma kontoris või kohtus.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah. Politseil on õigus otsida teavet teie varasema käitumise kohta, et läbi viia uurimist ja langetada otsus selle kohta, kas süüdistuse esitamise korral võiks teile määrata kaitsjoni. Kui teid on mõistetud süüdi, võidakse osutada ka teie karistusregistri andmetele, et kohtunik võiks või kohtuniku võiksid määrata asjakohase karistuse. Kasutada võib ka andmeid välismaal süüdimõistmise kohta.

Kas on olemas teatavad piirangud, millal võib politsei viidata minu varasemale käitumisele?

Jah. Politsei võib viidata teie varasemale käitumisele teie kohtumenetluse jooksul, välja arvatud juhul, kui teie õigusnõustajad näitavad teie iseloomu ja käitumist risküsitluse ajal või kohtule esitatud tõendite abil.

Seonduvad lingid

[Täiendav teave läbiotsimise, kinnipidamise ja süüdistuse esitamisega seotud õiguste kohta](#)

[Täiendav teave politsei rolli kohta](#) <http://www.garda.ie/>

[Riigiprokuratuuri õigusnõustajad ja direktori kantselei](#) <http://www.dppireland.ie/>

[Täiendav teave õigusaktide kohta](#)

<http://www.irishstatutebook.ie/> [Kriminaalkohtu seadus \(1984; isikute kohtlemine politseijaoskonnas\), 1987. aasta eeskirjad](#)

[Iirimaa kodanikuõiguste nõukogu](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Mis juhtub enne minu asja kohtulikku arutamist?

Enne teie asja kohtulikku arutamist otsustab kohtunik teile kaitsjoni määramise üle. Tavaliselt on teil õigus saada kaitsjoni vastu vabaks. Sellest võidakse keelduda, kui te tõenäoliselt kohtumenetlusele ei ilmu, kui te olete püüdnud või proovite ähvardada tunnistajat või kui on tõenäoline, et te panete toime uue raske kuriteo.

Kui te soovite kohtus kasutada alibit (st kutsuda tunnistaja, kes ütleb, et te olite temaga kuriteo toimepanemise hetkel), käsib kohtunik teil anda [prokurörile](#) teada, kes see isik on.

Teil on õigus teada enne kohtumenetlust, milles teid süüdistatakse. Teie soovi korral tuleb teile esitada teie vastu kogutud tõendid.

Kus kohtumenetlus toimub?

Teile edastatakse selle kohtu nimi ja asukoht, kus teie asja kohtulik arutamine toimub. Kõikide kohtute eest vastutab [Iirimaa kohtute amet](#), kes saab teid aidata selle kohtu leidmisel.

Väiksemaid õigusrikkumisi arutatakse piirkonnakohtutes, kus asjade üle langetavad otsuseid kohtunikud ainuisikuliselt. Raskemaid õigusrikkumisi arutatakse ringkonnakohtutes või keskkriminaalkohtutes, kus otsuse langetavad vandemehed.

Kohtuistungid on avalikud. Kuid kui süüdistatav on laps või kui tegemist on seksuaalkuriteoga seotud asjaga, on kohtuistungid kinnised.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enamikel juhtudel ei saa süüdistust kohtumenetluse ajal muuta. Teatavaid süüdistusi on võimalik siiski muuta, kui see on seadusega lubatud. Näiteks, ohtlikku juhtumist käsitleva süüdistuse võib asendada hooletut juhtumist käsitleva kergema süüdistusega, kui kohtunik leiab, et te juhtisite sõidukit hooletult, kuid mitte ohtlikult.

Kui te tunnistate end kõikides süüdistuse punktides kohtumenetluse ajal süüdi, otsustab kohtunik seejärel, milline karistus määrata. Selle otsuse langetamiseks kaalub kohtunik, kui raske on kuritegu ja milline on teie isiklik olukord. See, et te tunnistasite end süüdi, peaks olema kergendav asjaolu.

Te võite end süüdi tunnistada ka vaid osades süüdistuse punktides ja väita oma süütust ülejäänud punktide puhul. Kohtunik või vandemehed langetavad otsuse neis punktides, mille te olete vaidlustanud. Seejärel määratakse teile karistus süüdistuse neis punktides, milles te end süüdi tunnistasite, ning neis punktides, milles teid süüdi mõisteti.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Enamiku juhtumite puhul peate te kohtumenetluse ajal kohal viibima. Kui te kohtusse ei ilmu, võib kohtunik teha määruse teie vahistamiseks ja lasta tuua teid kohtusse vahi all. Mõnikord võib kohtumenetlus jätkuda ka teie kohalolekuta ning teid võidakse süüdi mõista ka juhul, kui te kohal ei viibi.

Kui te ei saa tulla kohtusse õnnetuse või haiguse tõttu, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajat ja andma talle arstitõendi, mis selgitaks teie puudumist. Teil on õigus kasutada tõlgi abi, kui te ei saa toimuvast aru. Kui te olete kurt, on teil õigus tõlkele viipekeelde.

Soovi korral on teil õigus kaitsta end kohtumenetluse käigus ise. Kui te ei saa endale õigusnõustajat lubada, võidakse ta teile määrata [kriminaalasjades antava õiguslase abi kava](#) alusel sõltuvalt sellest, kui tõsine on süüdistus. Teil on õigus õigusnõustajat ise valida. Kui te ei tea ühtegi õigusnõustajat, võib kohtunik teile nõustaja valida. Kui te ei ole oma õigusnõustajaga rahul, on teil õigus teda vahetada.

Te võite kohtumenetluse käigus soovi korral sõna võtta, kuid te ei pea seda tegema. Vande all ütluste andmisel valetamine on kuritegu.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid, kui need saadi ebaseaduslikult. Näiteks kui politsei sisenes teie majja läbiotsimismääruseta, siis ei lubata tavaliselt kasutada neid tõendeid, mis saadi selliselt majas viibides.

Samuti võite teie asitõendid kahtluse alla seada, esitades tunnistajatele küsimusi eesmärgiga näidata, et nad valetavad või eksivad. Lisaks võite teie paluda tunnistajaid, et nad esitaksid tõendeid, mis on teie kaitsmiseks asjakohased või näitavad, et prokuröri tunnistajad valetavad või eksivad.

Te võite palgata enda kasuks tõendite saamiseks eradetektiivid. Tõendid on lubatavad, kui need saadi seaduslikul teel.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

 Tavaliselt ei saa kohtumenetluses arvesse võtta tõendeid teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kuid kui kohtunikud kaaluvad, millist karistust teile määrata, võivad nad varasemaid süüdimõistmisi arvesse võtta. Samuti võidakse arvesse võtta kõiki varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui teid mõistetakse õigeks, on kohtumenetlus läbi ja te olete vaba.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, otsustab kohtunik, milline karistus teile määrata. On võimalik, et te peate tasuma rahatrahvi või kandma **vanglakaristust**. Kohtunik võib määrata karistuse tingimisi, kui te ei pane toime täiendavaid kuritegusid.

Kohtunik võib paluda, et **kriminaaljärelevalve teenistus** kirjutaks enne karistuse määramist teie kohta aruande. Teenistuse ametnikud ütlevad kohtunikule, kas kriminaaljärelevalve on sobiv vahend, et käsitleda mis tahes probleeme, mis põhjustavad teie kriminaalset käitumist.

Taotluse korral võib kriminaaljärelevalve teenistus anda kohtunikule teada, kas te olete võimeline tegema üldkasulikku tööd. Seejärel võib kohtunik otsustada, et vanglakaristuse kandmise asemel peate te tegema kuni 240 tundi tasuta tööd.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver on kohtumenetluses kaasatud kui prokuröri tunnistaja. Ta annab tunnistusi selle kohta, mida ta nägi seoses teie esitatud süüdistusega.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, võtab kohtunik arvesse kuriteo mõju ohvrile.

Seonduvad lingid

 lirimaa õigusaktide andmebaas

 lirimaa ja Ühendkuningriigi kohtuotsuste andmebaas

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Te võite esitada apellatsiooni mis tahes süüdimõistva kohtuotsuse või määratud karistuse peale. **Apellatsiooni esitamise viis** sõltub sellest, milline kohus teie asja arutas. Piirkonnakohtu otsuse peale esitatud apellatsiooni arutab ringkonnakohtus. Ringkonnakohtu või **keskkriminaalkohtu** otsuste peale esitatud apellatsiooni arutab **kriminaalapellatsioonikohtus**.

Kui te soovite esitada apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, peate edastama prokuröridele 14 päeva jooksul taotluse. Samuti peate te 14 päeva jooksul esitama selle piirkonna kohtu sekretärile taotluse ja teatise kättetoimetamise kohta. Kui te soovite esitada apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, peate te taotlema asja arutanud kohtunikult 3 päeva jooksul pärast süüdimõistmist luba apellatsiooni esitamiseks. Seejärel peate te esitama kriminaalapellatsioonikohtu kohtusekretärile taotluse 7 päeva jooksul, kui luba apellatsiooni esitamiseks ei antud, ja 14 päeva jooksul, kui luba anti. Tavaliselt teeb teie advokaat kõik selle ära teie eest.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie asja arutatakse täies mahus uuesti. Samuti on teil õigus esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite esitada apellatsiooni õigusküsimuste põhjal või juhul, kui teie asja kohtulik arutamine ei olnud teie arvates rahuldav. Samuti võite te esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, siis karistuse kohaldamine peatatakse, kuni teie apellatsiooni on arutatud. Selleks peate te sõlmima siduva kokkuleppe, milles võidakse nõuda, et te peate maksta teatava rahasumma. Kui te viibite piirkonnakohtu otsuse peale apellatsiooni esitamise ajal vangistuses, on teil õigus vangistusest vabaneda, kui te olete esitanud kaebuse ja sõlminud siduva kokkuleppe. Kui teie suhtes kohaldatakse vangistust ja te soovite esitada apellatsiooni, annab vajalikud vormid teile vangla juhtkond.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, võib apellatsiooni arutamine toimuda alles mitme kuu pärast. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võib enne apellatsiooni arutamist kuluda märkimisväärselt rohkem aega.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus esitada uusi tõendeid ja õigusargumente. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, ei ole teil tavaliselt õigus esitada uusi tõendeid ning te võite seda teha vaid erandjuhtudel.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie juhtumit arutatakse täies mahus uuesti. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite teie või võib teie advokaat öelda kohtule, miks te arvate, et teie suhtes langetatud otsus tuleks tühistada, või miks on teie arvates määratud karistus põhimõtteliselt vale.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, on juhtum lõpetatud ja teil puuduvad sellega seoses täiendavad kohustused. Kui apellatsiooni ei rahuldata, kinnitab apellatsioonikohtus teie suhtes langetatud otsuse paikapidavust. Kui apellatsioonikohtus leiab, et karistus on põhimõtteliselt vale, võib ta esialgset karistust suurendada või vähendada.

Kui teie apellatsiooni on arutatud, puudub täiendava apellatsiooni esitamise õigus. Kuid kriminaalapellatsioonikohtus võib lubada teil esitada apellatsiooni ülemkohtule, kui tegemist on suurt avalikku huvi pakuva õigusküsimusega.

Puuduvad üldsätted, mis näeksid ette õiguse saada hüvitist, kui teie apellatsioon rahuldatakse. Kui te esitate kriminaalapellatsioonikohtule apellatsiooni süüdimõistva otsuse peale, võite te saada hüvitist juhul, kui teie suhtes on õigust vääralt kohaldatud. Selline olukord tekib, kui kriminaalapellatsioonikohtus tühistab süüdimõistva otsuse ning kinnitab, et uued asjaolud näitavad, et õigust on vääralt kohaldatud. Seda juhtub väga harva. Kui kriminaalapellatsioonikohtus kinnitab, et õigust on vääralt kohaldatud, võite te esitada **justiitsministrile** taotluse hüvitise saamiseks.

Süüdimõistev otsus kantakse karistusregistri andmetesse siis, kui kohtunik on teid õigusrikkumises süüdi tunnistanud.

Süüdimõistev otsus on lõplik, kui teid on süüdi mõistetud või kui te olete end süüdi tunnistanud. Teil on siiski õigus esitada apellatsioon. Kui teie apellatsioon rahuldatakse, ei tohiks teie karistusregistri andmetes sisalduda mingeid andmeid süüdimõistmise kohta.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teid mõistetakse süüdi kuriteos, ei saa kohus teid tagasi saata teie riiki. Kuid kohus võib esitada justiitsministrile soovitusena teie riigist väljasaatmise kohta. Samuti võib kohus määrata teile karistuse tingimisi või loobuda karistuse kohaldamisest osaliselt, tingimusel et te lahkute riigist. See ei tähenda, et teid saadetakse riigist välja, kuid kui te riigist ei lahku, kohaldatakse teie suhtes vangistust. Kui te olete vangis, võite te esitada justiitsministrile taotluse, et teid viidaks ülejäänud karistuse kandmiseks lirimaalt teise liikmesriiki.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid mõistetakse süüdi, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega taas kohut mõista. Kui teid on süüdi mõistetud teises liikmesriigis, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega lirimaal taas kohut mõista.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Teie karistusregistri andmed sisaldavad teavet kõikide teie suhtes langetatud süüdimõistvate otsuste kohta. Kui te olete täiskasvanu, haldab seda teavet püsivalt riiklik politseiteenistus. Politsei võib säilitada ka muid teie kohta käivaid andmeid. Kui teie kohta käivad andmed on ebatäpsed, on teil õigus nõuda nende parandamist või kustutamist. Seda teavet võite te küsida [politsei keskandmebüroost](#) (*Garda Central Vetting Unit*). Kui politsei ei võimalda teile juurdepääsu neile andmetele või ei paranda ebatäpselt teavet, on teil õigus esitada taotlus [andmekaitsevolinikule](#).

Seonduvad lingid

[lirimaa kohtud](#)

[Kodanike teavitamise amet](#)

[Andmekaitsevolinik](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Väiksemate õigusrikkumiste, näiteks kiiruseületamise, juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamise või ebaseadusliku parkimise korral väljastatakse tavaliselt kindlasummaline trahvinõue, mille te peate kindla aja jooksul tasuma posti teel. Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te nõuet ei tasu. Mõnikord antakse trahvinõude kviitung teile kohe pärast rikkumist ja mõnikord saadetakse see teile koju.

Mõne kindlasummalise trahvinõudega kaasneb trahvipunktide lisamine teie juhiloale ning kui te kogute 3 aasta jooksul kokku 12 trahvipunkti, keelatakse teil sõiduki juhtimine lirimaal. Kui te tasute kindlasummalise trahvinõude, lisatakse teie juhiloale vähem punkte kui siis, kui asi edastatakse kohtusse ja teid mõistetakse süüdi. Euroopa Liit tegeleb praegu projektiga, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide juhilubadega seotud andmed.

Liiklusnõuete rikkumistega tegeleb peaaegu alati tavapolitsei. Pidage meeles, et lirimaal peab sõidukijuhil juhiluba kaasas olema ning nõudmise korral peab ta selle politseinikule esitama.

Kui te olete teise liikmesriigi kodanik ja elate lirimaal, koheldakse teid kogu protsessi jooksul lirimaa kodanikuna.

Kui teie asi edastatakse kohtusse, arutab seda kohalikus piirkonnakohtus (madalaima astme kohus) üks kohtunik ilma vandemeesteta. Kui te ei ole tulemusega rahul, on teil õigus esitada kas süüdimõistmist või karistust käsitleva otsuse peale apellatsioon kõrgema astme kohtule (vt [teabelehte nr 4](#)).

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Kõik liiklusnõuete rikkumised kantakse politsei hallatavatesse elektroonilistesse andmetesse. Väga kergeid juhtumeid, näiteks kiiruseületamist ei käsitleta üldiselt kriminaalõigusrikkumistena. Kuid kui teie esitatakse süüdistus raskemas õigusrikkumises, näiteks ohtlikus juhtimises, sõiduki joobes juhtimises või kindlustuseta juhtimises, lisatakse süüdimõistvad otsused teie karistusregistri andmetele. Selliseid õigusrikkumisi käsitletakse vastavalt [teabelehel nr 4](#) kirjeldatud menetlusele. Kui teid süüdistatakse sellises õigusrikkumises, peaksite te kiiresti otsima õigusalast nõu.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Kõige tavapärasemad väiksemad õigusrikkumised on kiiruseületamine ja juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamine. Mitme muu õigusrikkumise, näiteks ühissõidukile ette nähtud rajal liiklemise eest võidakse määrata [kindlasummaline trahvinõue](#), kuid nende puhul ei lisata trahvipunkte. Kui te ei arvesta sõidukijuhtimise ajal teiste liiklejatega ja sellega kaasneb hooletu juhtimine, määratakse teile rahatrahv ja lisatakse karistuspunktid.

Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te kindlasummalist trahvinõuet ei tasu. Nagu eespool kirjeldatud, menetleb seda asja piirkonnakohtus. Teil on alati õigus esitada piirkonnakohtu määruse peale kaebus vastavalt eespool kirjeldatule.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.